

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бєлєхова Л.І. Архетип, архетипний смисл, архетипний образ у лінгвокогнітивному висвітленні. *Науковий вісник ДДПУ ім. І. Франка. Філологічні науки (мовознавство)*. 2015. № 3. С. 6–16.
2. Біблія / пер. Патріарха Філарета. Київ : Видання Київської Патріархії Української Православної Церкви Київського Патріархату, 2004. 1408 с.
3. Данилюк-Терещук Т.Я. Фольклорно-міфологічний образ чорта в художній площині творів Олекси Стороженка. *Міфологія і фольклор*. 2009. № 2–3. С. 49–57.
4. Железняк О.О. Концептуалізація архетипу земля в поетичній картині світу українців. *Наукові записки*. 2010. Вип. 89 (1). С. 412–416.
5. Жулинський М.Г. Весна Патріарха (Ю. Мушкетик). *Літературна Україна*. 2019. № 13/14. С. 6.
6. Зимовець Г. В. Роль кольороназв у формуванні українського ергонімікону. *Вісник Львівського університету. Серія «Філологічна»*. 2019. Вип. 71. Ч. II. С. 363–372.
7. Мушкетик Ю.М. Диявол не спить: Повість. *Київська старовина*. 1992. № 5. С. 28–42.
8. Сливинський О. Два Сократи, або Як віднайти мужність: оповідання Ю. Мушкетика «Смерть Сократа», «Диявол не спить». *Вітчизна*. 2006. № 3–4. С. 139–151. URL: http://vitchyzna.ukrlife.org/3_4_06slyvyn.htm
9. Сукаленко Т.М. Лінгвокультурні типи в українській художній літературі XIX ст. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2018. 676 с.
10. Тиховська О.М. Психологічне підґрунтя образів чорта та домовика в міфології Закарпаття. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: «Філологія. Соціальні комунікації»*. 2020. Т. 31 (70). № 2. Ч. 4. С. 58–65.
11. Топорова Т.В. Об архетипе «воды» в древнегерманской космогонии. *Вопросы языкознания*. 1996. № 6. С. 91–99.
12. Хьелл Л., Зилгер Д. Теории личности. *Серия «Мастери психологии»*. Санкт-Петербург : Питер, 2008. 607 с.
13. Юнг К.Г. Архетип и символ. Москва : Ренессанс, 1991. 304 с.

УДК 811.161.2'33:070

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.19.1.6>ЛЕКСЕМИ З НЕГАТИВНИМ ПЕРЕНОСНИМ ЗНАЧЕННЯМ
У ГАЗЕТНИХ ТЕКСТАХ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕМАТИКИLEXEMS WITH NEGATIVE FIGURATIVE MEANING
IN TEXTS OF ECONOMIC TOPICS

Калужинська Ю.В.,

orcid.org/0000-0002-9787-2686

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри документознавства та методики навчання
Університету Григорія Сковороди в Переяславі

Засоби масової інформації (ЗМІ) є однією з найважливіших складових частин українського суспільства. Це пов'язано з тим, що вони є основним засобом передачі даних. ЗМІ є одним з елементів суспільного життя, який активно реагує на соціальні процеси, відображає їхній вплив на свідомість людей. Уміння швидко й майже повністю охопити найширшу аудиторію дозволяє їм формувати громадську думку, виявляти духовні цінності. Тому мова ЗМІ, в тому числі й газет, є важливою та актуальною проблемою постійних досліджень. Українська преса постійно веде пошук різноманітних засобів суб'єктивної виразності мовлення. Мова газет намагається наблизитися до читача, зацікавити його, зокрема за допомогою емоційно-оцінної лексики.

На початку XXI століття в мові української періодичної преси активізувалося використання негативних слів для характеристики економічної сфери. Це пов'язано зі складною економічною ситуацією в Україні, яка склалася після початку конфлікту на сході та у зв'язку з великими борговими зобов'язаннями. У статті розглянуто слова з негативним переносним значенням, що вживаються на позначення процесів та станів у економічній сфері. Вживання нейтрального слова або спеціального терміна в переносному значенні надає йому емоційно-експресивного забарвлення.

В умовах непростой економічної ситуації, яка склалася в Україні, преса не може залишатися осторонь. Журналісти активно висвітлюють події, які відбуваються в усіх сферах життя народу. Не виключенням стала і економічна. Характерним для сучасних ЗМІ є активне використання негативної, експресивної лексики для збільшення впливу на читача. Поповнення текстів газет подібною лексикою зумовлено, зокрема, позамовними факторами.

Ключові слова: негативна оцінка, експресивність, переносне значення, засоби масової інформації.

The media is one of the most important components of Ukrainian society. This is due to the fact that they are the main means of data transmission. The media is one of the elements of public life that actively responds to social processes, reflects their impact on people's consciousness. The ability to quickly and almost completely reach the widest audience allows them to form public opinion, to reveal spiritual values. Therefore, the language of the media, including newspapers, is an important and urgent problem of ongoing research. The Ukrainian press is constantly searching for various means of subjective expression of speech. The language of newspapers tries to get closer to the reader, to interest him, in particular with the help of emotional and evaluative vocabulary.

At the beginning of the XXI century in the language of the Ukrainian periodical press the use of negative words to characterize the economic sphere has intensified. This is due to the difficult economic situation in Ukraine since the beginning of the conflict in the east and due to large debt obligations.

The article considers words with negative figurative meaning, used to denote processes and states in the economic sphere. The use of a neutral word or a special term in a figurative sense gives it an emotionally expressive coloration.

The media is one of the most important components of our lives. This is primarily due to the fact that they are the main means of transmitting information.

In the difficult economic situation in Ukraine, the press cannot stay away. Journalists actively cover events that take place in all spheres of people's lives. Economic is no exception. Modern media is characterized by the active use of negative, expressive vocabulary to increase the impact on the reader. Replenishment of newspaper texts with such vocabulary is due in particular to extralinguistic factors.

Key words: negative evaluation, expressiveness, figurative meaning, means of mass media.

Постановка проблеми. Для мови друкованих засобів масової інформації (далі – ЗМІ) характерне використання багатозначних слів. Розвиток багатозначності є загальномовним процесом, який відображається і закріплюється в мові засобів масової інформації. Вживання нейтрального слова або спеціального терміна в переносному значенні надає йому емоційно-експресивного забарвлення.

Використання слів у переносних значеннях з метою створення яскравого образу, вираження оцінки, емоційного ставлення до предмета мовлення покликане вплинути на адресата мовлення. Журналістський текст, окрім власне інформаційної функції, має на меті діяти на ті чи ті аспекти сприймання адресата комунікації, на його емоційну та інтелектуальну сфери, спонукати до певної діяльності [7].

Лексика, вжита в переносному значенні, є найвиразнішим засобом творення публіцистичного тексту. Та й у загальномовній практиці безліч слів реально чи потенційно пов'язані з багатозначністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми негативної оцінки торкалися у своїх працях такі дослідники мови засобів масової інформації, як Б.О. Коваленко [4], О.А. Стишов [9], М.І. Навальна [6], С.П. Бибик [2], І.Я. Заліпська [3], І.Я. Мислива-Бунько [5] та ін.

Постановка завдання. У контексті багатоаспектного аналізу мови українських ЗМІ актуальності набуло питання про доцільність використання лексики з негативною оцінкою та проблема способів її реалізації в мові української газетної періодики, зокрема в текстах на економічну тематику.

Виклад основного матеріалу. Простежено широке використання в мові українських друкованих засобів масової інформації багатозначності слів, зокрема в економічній тематиці. Уживання

нейтрального слова або спеціального терміна в переносному значенні надає йому емоційно-експресивного забарвлення, сприяє створенню яскравого образу, вираженню оцінки, емоційного ставлення до предмета мовлення, що неодмінно вплине на читача. Для мови сучасної української газетної періодики характерне переносне використання термінів із різних галузей.

Дуже незвичним, але доволі емоційним видається використання медичної термінології в переносному значенні для позначення деяких економічних процесів. Наприклад, лексема *колапс* «1) раптове зниження кров'яного тиску й різке погіршення серцевої діяльності, що супроводжується загальною слабкістю або втратою свідомості й загрожує життю; 2) спадання уражених ділянок легенів при пневмотораксі; 3) *перен.* Тяжка криза в економіці і соціальному житті країни; повний крах» [1, с. 296] у деяких журналістських текстах вжита в значенні «припинення чогось, занепад, пор.: *«Бо тоді треба припиняти війну, брати окуповані райони на утримання, а потім якось пояснювати громадянам РФ колапс економіки»* (ВЗ, 19.02.2015 р.); *«...так звані «реформи» перевищують поріг життєздатності України як системи і гарантують економічний колапс»* (ВУ, 24.04.2015 р.); *«Зовнішньоторговий і банківський колапс підштовхує систему до гіперінфляції і тотального товарного дефіциту»* (ВУ, 24.04.2015 р.).

Недоліки фінансової сфери країни описують за допомогою лексеми *бюджетодефіцит*, що є трансформацією відомого захворювання – синдрому набутого імунodefіциту, напр.: *«Синдром набутого бюджетодефіциту»* (ДТ, 10.04.2016 р.).

У значенні «позбавлення чогось» у текстах про держбюджет вжито лексему *кастрація*, що

за словником С.П. Бибики трактується як «видалення статевих залоз у тварин, людей, органів розмноження у рослин» [1, с. 280], пор.: «Уряд вніс до Верховної Ради пакет законопроектів щодо повної соціальної **кастрації** недалекого Держбюджету на 2015 рік» (ВУ, 13.03.2015 р.).

Для позначення радикального підняття цін на комунальні послуги використовують лексему **хірургія** «галузь клінічної медицини, що вивчає захворювання, основним методом лікування яких є хірургічна операція», що позначає неприємну і раптову новину для споживачів [1, с. 591], пор.: «Шокова **хірургія**». Знеболення не буде» (ВЖ, 19.02.2015 р.).

Лексема **донор** у тексті про прохання влади чергового траншу МВФ певною мірою негативно характеризує економічні реалії України, оскільки таких траншів було зроблено вже багато, а результатів ще нема, пор.: «Українська влада закликає **«донорів»** надавати їм гроші «за принципом Вінні-Пуха» (ВУ, 16.01.2015 р.).

Лексемою **епідемія** зазвичай «позначають масове поширення якої-небудь інфекційної хвороби або надзвичайно швидке поширення чогось» [1, с. 219]. У деяких журналістських текстах нею описують негативні реалії в банківській сфері країни та соціальні процеси, пор.: «...**епідемія** банківських банкрутств, яка трохи вицухла, може розгорітися з новою силою» (УМ, 16.04.2015 р.).

В економічній тематиці помічено також функціонування лексем з переносним негативним значенням, як-от: **сковувати** «перен. Позбавляти можливості вільно діяти; перешкоджати свободі дій, прояву, вираженню чого-небудь» [8, IX, с. 290]; **з'їдати** «перен. Повністю знищувати що-небудь» [8, III, с. 581]; **заиморг** «перен. те, що тримає кого-небудь в якійсь залежності (матеріальній, духовній)» [8, III, с. 416]; **голод** «перен. гостра нестача чого-небудь вкрай необхідного» [8, II, с. 113]. Пор.: «Невиважена політика **сковує** економіку» (СВ, 30.01.2015 р.); «Пенсійні витрати **«з'їдають»** 26% держбюджету в 2014 році, хоча десять років тому цей показник був 14%» (ДТ, 01.02.2015 р.); «Нагадаємо: щороку КСУ **«з'їдає»** близько 100 млн бюджетних гривень» (СВ, 17.04.2015 р.); «Схоже, з боргового **заиморгу** ми виберемось нескоро» (СВ, 06.02.2015 р.); «Крім того, уряд пообіцяв нарешті звернути увагу на добробут освітян та медиків, котрі, як відомо, перебувають у стані **хронічного фінансового голоду** – їм мають підвищити зарплати» (СВ, 16.09.2016 р.); «Доларовий **голод** – штучний» (ГПУ, 07.11.2014 р.).

Для позначення хиткої ситуації з гривнею та долларом автори теж послуговуються сло вами з переносним негативним значенням. Наприклад, лексеми **підскакувати** «перен., різко збільшуватися, підвищуватися» [8, VI, с. 50]; **випаровуватися** «перен. зникати, щезати» [8, I, с. 448]. Пор.: «Курс долара може **підскокити**» (С, 08.12.2014 р.); «На початку 2015-го курс **підскокив** до 37 гривень за «зелений», потім опустився до 22–23 гривень» (ДУ, 09.09.2016 р.); «У будь-якому разі з офіційної статистики вже **«випарувалася»** лівова частка кримських кредитів» (УП, 05.11.2014 р.).

У текстах на економічну тематику активного вияву набувають лексеми, що не мають фіксованого переносного значення, однак у відповідних контекстах набувають його. Напр.: «В НБУ заявляють про ліквідацію банків-**«пралень»**» (УМ, 23.03.2015 р.); «При **«втечі»** 140 млрд грн Нацбанк позичив банкам тільки 36 млрд грн.» (С, 23.02.2015 р.); «Цілком очевидно, що наш **«дірявий»** бюджет недоотримує мільярди гривень через недосконале законодавство (СВ, 30.01.2015 р.); «Сума оплати, як для **дірявого** бюджету, не підйомна» (УМ, 05.11.2014 р.); «**Дірку** в бюджеті спричинили також підприємства видобувної та паливної сфери» (УМ, 11.03.2015 р.); «...а до того, що довела киян економічна криза **до ручки**» (ВК, 04.02.2015 р.).

Лексему **пралення** зі значенням «підприємство побутового обслуговування для прання і дальшої обробки білизни» [8, VII, с. 515] використано для позначення банків, що займаються приховуванням державних коштів, тобто таких, що проводять нечесні операції з грошми.

Для позначення процесів швидкого зникнення грошей вживається лексема **втеча**. У «Словнику української мови» подано значення «швидкий відхід, біг, від'їзд і т. ін. з метою уникнення небезпеки, неприємного становища тощо» [8, X, с. 508], та в деяких текстах так позначаються непрозорі махінації з грошми. Прикриваючись позиками для банків, Нацбанк приховує значну частину коштів.

Лексемою **діра** «щілина, отвір у чому-небудь; перен., зневажл. Про все відстале, запущене в економічному і культурному відношенні» [8, II, с. 307] позначають негативні процеси в економіці. Поряд вживають і прикметник **дірявий**.

Негативного відтінку економічним текстам надає словосполука **до ручки**, котра має значення «те саме, що й по саме нікуди, далі вже нікуди» [8, VII, с. 917] у темі про скрутну фінансову ситуацію жителів столиці.

Лексема *спускати* подано в переносному значенні, що вказує на дії Російської Федерації витратити величезні кошти аби втримати стабільність рубля. Саме таке значення надає тексту особливого негативного забарвлення, оскільки підкреслено недоцільність та нерозсудливість таких дій. Однак першочергово вона має значення «переміщати зверху вниз; опускати» [8, IX, с. 612], пор.: «Росія за тиждень **спускає** шалені 5 млрд доларів на підтримку рубля» (ГПУ, 31.10.2014 р.). У цій же тематиці вжито й лексему *звалтована* у переносному значенні «ослаблена нелогічними кроками політичних діячів економіка», напр.: «Усе інше за Україну **звалтована** російська економіка» (УП, 18.11.2014 р.).

Особливий критиці піддаються процеси, пов'язані з грішми та ростом цін. У цій тематиці функціонують лексеми, що, окрім фіксованого переносного значення, набувають і нового з огляду на сферу використання: *пожирати* «перен. Знищувати, спалюючи, поглинаючи і т. ін. кого-, що-небудь» [8, VI, с. 775]; *накачка* дія за зн. *накачувати* «перен., розм. Посилено прищеплювати кому-небудь певні думки, переконання і т. ін.» [8, V, с. 101]; *злітати* «перен. Зникати, пропадати, перестаючи існувати; перен. Мимоволі, раптово вихоплюватися» [8, III, с. 595]; *плавання* «перен. переміщуватися в різних напрямках, не мати опори» [8, VI, с. 554]; *хвороба* «перен. неприродне, надмірне захоплення чим-небудь, надзвичайний потяг до чогось» [8, XI, с. 47]; *стрибати* «перен. Швидко текти по камінню, уступах і т. ін.» [8, IX, с. 764]; *накручувати* «перен. Посилено прищеплювати якісь думки» [8, V, с. 112]. Пор.: «*Експерти: Протиснувши закон у своїх інтересах, «Нафтогаз» і далі «пожиратиме» все здорове, що є на ринку*» (Д, 19.02.2015 р.); «*Досить згадати незрозумілу і непрозору «накачку» грошима окремих банків навесні*» [про дії нової влади] (Д, 24.12.2014 р.); «*Курс долара може злетіти до 20 гривень*» (ВК, 14.11.2014 р.); «*За його словами, «плавання» гривні триватиме не до встановлення ринкового курсу, а до повного падіння економіки*» (ВЗ, 13.11.2014 р.); «*Тому про хворобу гривні говорити, здавалося б, немає сенсу: про них і так усе давно зрозуміло*» (ДТ, 24.09.2016 р.). «...ціни на бензин **стрибатимуть** разом із гривнею...» (УМ, 18.12.2014 р.); «*Як **накрутять** ціни в маршрутках – невідомо*» (СВ, 30.01.2015 р.).

Лексемою *пожирати* автори позначають непомірні бажання деяких великих корпорацій, що може шкодити меншим подібним організаціям. А от процес неприродного наповнення чогось описують лексемою *накачка*.

У тематиці про курсову політику вияву набувають лексичні одиниці *злітати*, *плавання* та *хвороба*. У зазначеному контексті вони можуть бути витлумаченими як «різке підвищення», «нестабільна ситуація» та нестійке становище» відповідно.

Щодо цінової політики, то в цій тематиці функціонують дієслова *стрибати* та *накручувати*, які набувають нового переносного значення, а саме «різко змінюватись» та «сильно збільшувати» відповідно.

Через нестабільну економічну ситуацію в Україні та знецінення української валюти в мові української періодики використовують слова, пов'язані з курсовою політикою держави, які не мають фіксованого переносного значення, проте можуть набувати його в контекстах: *обвалюватися* «раптово спадати вниз, відриваючись від чого-небудь внаслідок руйнування, зсуву і т. ін.» [8, V, с. 469]; *геноцид* «винищення окремих груп населення за расовими, національними, релігійними мотивами» [8, XI, с. 675]. Напр.: «*З початку літа 2014 року ціни на нафту **обвалилися** вдвічі – з 100 до 50 доларів за барель марки Brent*» (УП, 21.04.2015 р.); «*Окрім того, економіст зазначив, що сьогодні курсову політику можна назвати валютним **геноцидом** щодо багатьох верств населення*» (ВК, 13.11.2014 р.);

У деяких текстах активно фігурують лексеми негативної оцінки на економічну тематику, які набувають нового переносного значення, не зафіксованого в лексикографічних джерелах. Наприклад, слово *згорілий* визначають як «знищений вогнем» [8, III, с. 521], та в темі про вклади в банку воно може означати «кошти, що не підлягають поверненню», напр.: «*Фізособи-підприємці зможуть компенсувати «згорілі» депозити – НБУ*» (С, 16.07.2015 р.). Аби надати текстам сучасної періодики емоційного забарвлення, привернути увагу читача, розставляючи логічні акценти, автори часто використовують слова, вжиті в переносному значенні, що мають негативне значення: *викачування* «видаляти з чого-небудь воду або якусь рідину, газ і т. ін. механічним способом (за допомогою насоса, центрифуги і под.)» [8, I, с. 404], напр.: «*За ним стоїть величезне угруповання з **викачування** грошей платників податків*» (УМ, 05.11.2014 р.).

Висновки. Вияви слів з переносним значенням, що мають негативне забарвлення, спостерігаємо у значній кількості газетних текстів. Без уваги не залишається й економічна сфера життя суспільства. Окрім того, що на даному етапі активно обговорюється відсутність дій політиків щодо

налагодження економічної стабільності в країні, що відбуваються в банківській системі, бюджет-преса активно описує негативні процеси та явища, ній сфері та в межах конкретних організацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бибик С.П. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / за ред. С.Я. Ермоленко. Харків : ФОЛІО, 2006. 623 с.
2. Бибик С.П. Усна літературна мова в українській літературі повсякдення. Ніжин : Видавництво «Аспект-Поліграф», 2013. 589 с.
3. Заліпська І.Я. Комунікативні ознаки української мови у прямому радіо- і телеэфірі : дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова». Тернопіль, 2013. 351 с.
4. Коваленко Б.О. Стилiстично знижена лексика в мові сучасної української публіцистики : дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова». Кам'янець-Подільський, 2002. 182 с.
5. Мислива-Бунько І.Я. Складні слова в мові сучасної української преси: структура та стилістичні функції : дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова». Луцьк, 2014. 276 с.
6. Навальна М.І. Динаміка лексику української періодики початку ХХІ ст. : монографія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2011. 328 с.
7. Сербенська О.А. Інновації у мові сучасних українських мас-медіа. *125 років Наукового товариства імені Шевченка* : зб. наук. пр. і матеріалів, присвячений ювілею товариства. Львів, 2001. С. 158–177.
8. Словник української мови : в 11-ти т. Київ : Наук думка, 1970–1980. Т. I–XI.

УДК 811.161.2'42

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2021.19.1.7>

ФРЕЙМОВА МЕРЕЖА КОНЦЕПТУ *КРУТИ* В УКРАЇНСЬКОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

FRAME NETWORK OF THE CONCEPT *KRUTY* IN UKRAINIAN INFORMATION SPACE

Кирилюк О.Л.,

orcid.org/0000-0002-9764-8756

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови та журналістики

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

У статті представлено результати дослідження особливостей фреймової мережі концепту *КРУТИ* в українському інформаційному просторі. Крути є одним із важливих символів боротьби за українську незалежність, однак у публічному дискурсі часто трапляється різне трактування ролі цієї події в українській історії. Тому актуальності набуває дослідження особливостей вербалізації концепту *КРУТИ* з метою визначення відбиття важливої історичної події в мовній картині світу українців. Аналізу піддано 745 контекстів слововживань, в яких виокремлено 146 лексем і сполук як вербалізаторів концепту *КРУТИ*. До уваги бралися контексти, які характеризують подію доби визвольних змагань початку ХХ століття (Бій під Крутами) з погляду символізму в українській історії. Концепт *КРУТИ* розглянуто як домен для чотирьох інших концептів: власне *КРУТИ*, БІЙ ПІД *КРУТАМИ*, УЧАСНИКИ БОЮ, ВЛАДА. Матеріал дослідження уможливує структурування пропозицій слотів відповідно до трьох базових фреймів – таксономічного (ідентифікаційного), предметного (квалітативного) та акціонального. Найбільшою продуктивністю відзначається наповнення мережі таксономічного фрейму (72 одиниці/531 контекст) за схемою *КРУТИ* / є / чимось. Наступними за кількісними показниками є предметний фрейм – 43/129 та акціональний – 31 /85, які вказують на якісні характеристики та вчинення певних дій.

Структуру фреймових мереж концептів сформовано в межах двох груп: з 1) героїчною та 2) трагічною семантикою. У першій групі виділено 77 (52%) слів та сполук, які 553 (74%) рази вжиті в різних контекстах. Другу групу репрезентують 69 слів та сполук (47%), вжитих у 192-х контекстах (26%). Такі результати засвідчують, що в науковій та публіцистичній літературі серед вербалізаторів концепту *КРУТИ* переважають лексеми з позитивною семантикою та героїчним сприйняттям бою під Крутами.

Ключові слова: концепт, таксономічний фрейм, акціональний фрейм, предметний фрейм, теорія базових фреймів, слоти, концептуальна метафора